

DOI: 10.31652/2786-9083-2023-2-28-37

*Катерина Поселецька, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри німецької філології
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
ORCID ID 0000-0002-0861-7123
Scopus-Author ID 57212267129
poseletska@gmail.com*

*Назар Боровський, магістр факультету іноземних мов
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
borovskyin@gmail.com*

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ КРАЇНОЗНАВЧИХ ТЕКСТІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ

Дослідження присвячено проблемі використання автентичних країнознавчих текстів у процесі навчання іноземній мові. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування доцільності використання автентичних країнознавчих матеріалів з метою формування та розвитку іноземномовної компетенції учнів у читанні. У процесі дослідження були застосовані теоретичні методи: аналіз науково-методичної літератури й передового зарубіжного і вітчизняного досвіду. Читання має цілеспрямовану природу, і репрезентація тексту читачем змінюється залежно від його читацької мети. Мета читання може впливати на зусилля, докладені учнем для виконання завдання, і на результат. Використання автентичних матеріалів на уроці іноземної мови сприяє мотивації вивчення мови та досягненню високих результатів у процесі вивчення іноземної мови.

Ключові слова: навчання читання, автентичність, автентичні країнознавчі матеріали, мотивація учнів.

*Kateryna Poseletska, Ph.D. (Pedagogy),
Associate Professor of the Department of German Philology
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID ID 0000-0002-0861-7123
Scopus-Author ID 57212267129
poseletska@gmail.com*

*Nazar Borovskyi, master of the faculty of foreign languages
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
borovskyin@gmail.com*

THE USE OF AUTHENTIC COUNTRY STUDIES TEXTS IN THE PROCESS OF FORMING FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE IN READING

The study is devoted to the problem of using authentic country studies texts in the process of learning a foreign language. The purpose of the study is the theoretical justification of the expediency of using authentic country studies materials for the purpose of forming and developing students' foreign language competence in reading. In the process of research, theoretical methods were applied: analysis of scientific and methodical literature and advanced foreign and domestic experience. Reading is purposeful in nature, and the reader's representation of the text changes depending on his reading purpose. The purpose of reading can influence the effort a student puts into a task and the outcome. The use of authentic materials in a foreign language lesson contributes to the motivation of language learning and the achievement of high results in the process of learning a foreign language.

Keywords: teaching reading, authenticity, authentic country studies materials, student motivation.

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ КРАЇНОЗНАВЧИХ ТЕКСТІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЧИТАННІ

Актуальність. В умовах глобального розвитку науково-технічного прогресу іноземна мова відіграє головну роль при комунікації носіїв різних соціальних прошарків суспільства. Тому при вивченні іноземних мов головним завданням української освіти є формування соціокультурної компетентності особистості, що нерозривно пов'язано із основними завданнями освітнього процесу.

Модернізація системи української освіти в умовах інтенсивної євроінтеграції передбачає актуалізацію проблем підвищення рівня знань, здобутих у процесі навчання. В наш час вивчення іноземної мови фокусується не тільки на опануванні мовних навичок, а й на формуванні особистості, яка здатна здійснювати міжкультурне спілкування з носіями мови.

Використання автентичних країнознавчих текстів на уроці іноземної мови сприяє не лише розширенню знань про культуру різних соціальних груп, що надає можливість розуміти носіїв мови, їх культуру та традиції, але й мотивує учнів до вивчення іноземної мови.

Постановка проблеми. Останнім часом навчанню розуміння прочитаного приділяється значно більше уваги в більшості країн світу. Як наслідок, пошук відповідних та ефективних навчальних матеріалів займає значний простір для роздумів викладачів. Мета навчання читання полягає в тому, щоб мати можливість отримати користь від його використання в реальному світі, в реальних ситуаціях. Тому більшість викладачів замислюються над тим, чи достатньо навчати читання за підручником, який вважається штучним, оскільки створений лише для навчальних цілей, чи варто використовувати автентичні матеріали для побудови навчального процесу, щоб розвивати в учнів навички розуміння прочитаного.

Аналіз останніх досліджень. Багато наукових праць присвячено розкриттю поняття автентичних матеріалів та їх використанню у процесі вивчення іноземних мов. Над проблемою трактування поняття та використання автентичних матеріалів працювали Бігич О.Б (2012)., Веклич Ю.І (2012), Гришкова Р.О. (2007), Коломічук І.М. (2017), Подосиннікова (2020) та інші.

У вітчизняній та зарубіжній методиці не існує єдиного визначення поняття «автентичні матеріали» та підходу до їх класифікації. Науковці сходяться в думці, що робота з автентичними матеріалами допомагає підвищити комунікативну мотивацію до вивчення іноземної мови та дає можливість зануритися в природне середовище спілкування мови, що вивчається.

Гнучкість і можливості використання читання роблять його ефективним «інструментом» для набуття, організації та застосування знань, важливість читання сьогодні є більшою, ніж будь-коли. Це пов'язано не лише зі стрімким

розвитком засобів масової інформації, але й зі зростаючою важливістю письма в багатьох професіях і необхідністю навчання впродовж усього життя.

Аналіз теоретичних досліджень і практичного досвіду сучасної педагогічної діяльності показує, що, незважаючи на пильну увагу до підвищення рівня сформованості компетентності у читанні залишається ще недостатньо вивченою.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні доцільності використання автентичних країнознавчих матеріалів з метою формування та розвитку іншомовної компетенції у читанні.

Виклад основного матеріалу. Для здійснення іншомовної мовленнєвої діяльності необхідним є формування мовних навичок і розвиток мовленнєвих умінь, що дозволяє учням спілкуватися іноземною мовою. У методичній літературі виділяють наступні види мовленнєвої діяльності: усні (аудіювання й говоріння) та письмові (читання й письмо).

Компетентність у читанні – це здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування (Бігич, 2012, с. 29).

Очевидно, що читання є ключовим фактором у вивченні мови. Одним з важливих принципів розвитку навичок читання є використання мови як для навчання, так і для спілкування.

Читання допомагає розвивати навички говоріння. Слід зазначити, що говоріння займає дуже важливе місце у вивченні іноземної мови, оскільки саме за допомогою мовлення передаються повідомлення. Читання за межами аудиторії має найбільший вплив на здатність до усного спілкування. Завдяки читанню учні розвивають як плавність, так і точність висловлювань у своєму мовленні (Funk, 2014).

Читання – це процес поєднання інформації з тексту та власних фонових знань з метою розуміння та аналізу прочитаного. Читання є складним процесом, який складається з розпізнавання слів і розуміння останніх. Ці два компоненти, отримані в процесі читання, сприяють розвитку мовної компетенції учнів. Читання – це не пасивне сприйняття інформації, що міститься в тексті, а активне реконструювання основного змісту тексту. Розуміння тексту залежить від попередніх знань учнів, знань про світ і знання мови.

Крім того, ефективність розуміння змісту залежить не лише від цілей уроку та виду тексту, але й від компетенцій учнів. Читаючи, учень спочатку намагається класифікувати зміст у знайомих структурах. Однак, у випадку об'єктивних суперечностей і проблем із розумінням виникає необхідність змінити або розширити ці структури.

Читання – це дуже складний процес вилучення сенсу, який складається з декількох підпроцесів. На найнижчому рівні читання складається з розпізнавання букв і слів та засвоєння значень слів. На наступному, більш високому рівні, увага зосереджується на встановленні семантичних і синтаксичних зв'язків між реченнями, а на рівні тексту – на об'єднанні речень у

сміслові одиниці та створенні цілісної ментальної репрезентації змісту тексту [3].

Підпроцеси, що беруть участь у читанні, можна розглядати як дуже гнучкі і залежні від контексту на всіх рівнях. Навіть на рівні розпізнавання слів учням відкрито кілька шляхів: прямий візуальний доступ через активізацію слів, що вже зберігаються в пасивному лексиконі, опосередкований доступ через фонологічне посередництво і, для нових і складних слів, через морфологічну структуру.

На рівні речень і коротких текстів у більшості випадків достатньо описати процеси розуміння тексту через семантичні зв'язки в тексті у вигляді речень і через прості процеси перевірки зв'язності цих речень.

Вміння читати – важлива мета вивчення мови. Під час читання учні відкривають для себе нові слова та інформацію. Розуміння під час читання необхідне для того, щоб отримати інформацію, яка знаходиться за межами тексту, тобто мається на увазі. Це активний процес мислення, який залежить не лише від навичок розуміння, але й від досвіду та попередніх знань учнів. Розуміння включає в себе розуміння лексики, бачення зв'язків між словами і поняттями, впорядкування ідей, розпізнавання мети автора, винесення суджень і формулювання висновків.

Вчені визначають розуміння прочитаного як важливу частину багатогранної взаємодії психофізіологічних механізмів. З цим твердженням пов'язано те, що, сприймаючи тексти однаково або по-різному, учні можуть по-різному інтерпретувати тексти. Тобто учні, які вивчають мову, можуть сприймати текст однаково, але розуміти його по-різному, або сприймати тексти різними способами, але розуміти їх однаково. З цієї точки зору, розуміння учнями інформації, що міститься в уривку, залежить від того, як вони інтерпретують зміст текстів (Веклич, 2012).

Основними цілями у процесі розвитку читання є формування мовних знань, які полегшать читання; формування схематичних знань; здатність адаптувати стиль читання відповідно до мети читання (глобальне, детальне, вибіркоче читання); усвідомлення структури письмових текстів іноземною мовою; розвиток критичного та аналітичного мислення.

Завдяки сформованим навичкам читання учні поповнюють свій словниковий запас, що полегшує їхнє говоріння, а також розвивають навички використання різних структур.

Основними характеристиками читання як виду мовленнєвої діяльності є те, що читання відноситься до писемних, реактивних, рецептивних видів діяльності. Предметом читання є чужа думка, яка закодована в тексті і яку потрібно розпізнати. Продуктом читання є умовивід, результатом – розуміння сприйнятого змісту.

Згідно з Д. Олдерсоном, у процесі читання психологічні фактори впливають на сприйняття тексту та його інтерпретацію. В освітній системі

психологічні фактори можуть розглядатися як важливий елемент в оцінці академічної неуспішності учнів.

Однак для того, щоб зрозуміти текст, учень виконує декілька завдань, а саме: намагається зрозуміти кожне слово, робить висновки, виконують завдання після тексту. Таким чином, розуміння тексту може відрізнятися у різних учнів, оскільки вони не лише мають різну мотивацію, але й різну психологічну підготовку.

Читання має цілеспрямовану природу, і репрезентація тексту читачем змінюється залежно від його читацької мети. Навіть якщо текстовий матеріал однаковий, різні репрезентації можуть бути сконструйовані залежно від різних цілей читання. Наприклад, мета може спонукати учня зосередитися на завданні з більшою увагою, докладаючи значних когнітивних зусиль до читання і глибокого розуміння. З'являється все більше досліджень про те, як читацькі очікування і цілі керують процесами, що лежать в основі навчання на основі інформаційного тексту. Мета читання може впливати на зусилля, докладені учнем для виконання завдання, і, відповідно, на результат. Попередні дослідження показали, що учні докладають більше когнітивних зусиль і краще запам'ятовують текст, коли читають, щоб вчитися і відповідати на запитання, порівняно з тими, хто читає з іншими цілями, наприклад, розважитися (Бігич, 2012, с. 34).

Необхідно зазначити, що ефективність формування компетентності у читанні значною мірою пов'язана з психолого-віковими особливостями учнів, а саме: засвоєння матеріалу залежить від рівня розвитку усвідомленості та вибіркової сприйнятливості, обсягу пам'яті, її типу та виду, які домінують; розвитку механізму антиципації; типу мислення та індивідуальної читацької креативності.

Перед вчителями іноземної мови стоїть завдання сформулювати у учнів здатність брати участь у іншомовному спілкуванні. Оволодіння іншомовною компетентністю неможливе без засвоєння певного обсягу мовних, мовленнєвих, краєзнавчих особливостей країни, мову якої вони вивчають (Борецька, 2012).

У вивченні іноземної мови читання є компонентом іншомовної комунікативної компетентності, яка входить до складу мовленнєвої компетентності.

У процесі навчання іноземної мови читання виконує наступні функції: 1) вивчення мови і культури, 2) самоосвіта, 3) формування й удосконалення мовленнєвих навичок і вмінь інших видів комунікативної діяльності, 4) виховання і всебічний розвиток школярів, 5) розвиток смислового сприйняття тексту – його розуміння (Корнієнко, 2008, с. 15).

Для того, щоб формування компетентності у читанні було ефективним, необхідний також певний рівень сформованості в учнів інтелектуальних навчальних та організаційних вмінь.

Рівень сформованості умінь читання в учнів великою мірою залежить від сформованості в них базових мовленнєвих навичок читання: навичок техніки читання, лексичних навичок та граматичних навичок. Розглядаючи мету та

зміст навчання читання учнів, методисти ураховують згадані вище дані психолінгвістики про те, що існує декілька рівнів розуміння іншомовних текстів:

1) рівень фрагментарного розуміння – містить сприймання у кожному абзаці тексту окремих речень (вибіркове);

2) рівень загального розуміння – повне та глибоке розуміння змісту тексту (глобальне);

3) рівень повного розуміння – оцінка та розуміння емоційного забарвлення змісту (детальне) (Funk, 2014).

У процесі навчанні іноземній мові у ЗЗСО особливу увагу слід надати таким сферам спілкування як соціально-побутова, соціально-культурна, професійно-трудова та громадсько-політична.

В наш час досить вагомого значення набуває соціокультурний аспект тому, що він є невід'ємним компонентом змісту навчання іноземної мови. Беручи до уваги вітчизняний та зарубіжний досвід, українські вчені-методисти (О.Б. Бігич, С.Ю. Ніколаєва, Т.І. Олійник, Н.К. Скляренко) визначають такі компоненти змісту процесу здобування знань: сфери спілкування, теми, ситуації; мовний, мовленнєвий, країнознавчий та лінгвокраїнознавчий навчальний матеріал; знання, навички та вміння мовлення.

Навчання іноземної мови як загальноосвітнього предмета, яке здійснюється протягом обмеженого періоду часу, зумовлює необхідність мінімізації його змісту. Під мінімізацією розуміємо необхідний для засвоєння і достатній для реалізації комунікативної мети навчання мовний, мовленнєвий та соціокультурний матеріал.

Дослідження показують: щоб забезпечити зацікавленість учнів у вивченні іноземної мови та підвищити рівень її засвоєння, доцільно використовувати соціокультурний матеріал з наступних сфер:

1) навчально-професійна сфера спілкування (оголошення щодо працевлаштування; розклад уроків; вирізки з газет і журналів про комплекс освіти, шкільні проблеми; рекламні проекти різних навчальних центрів (курси іноземної мови, підвищення кваліфікації); програми різних заходів (музичних, спортивних).

2) соціально-культурна сфера спілкування (запрошення на виставки, концерти, у музеї; програми екскурсій, турів, розваг під час літнього відпочинку; вхідні квитки на різноманітні заходи; репродукції художніх творів; рекламні проспекти, довідники з ілюстраціями визначних пам'яток, карти-плани міст; програмки й афіші спектаклів, концертів, фестивалів).

3) побутова сфера спілкування (предмети побуту; реклами готелів, кемпінгів, перукарень; схеми-плани всіх видів транспорту; проїзні квитки всіх видів транспорту; рахунки для оплати різних видів послуг).

4) торгово-комерційна сфера спілкування (реклами різноманітних товарів; запрошення-реклами в ресторани, кафе, бари (із зазначенням різноманітних страв та послуг); меню замовлених страв, відомості про доставку їх додому,

зазначення їх вартості; рецепти приготування національних блюд; рахунки за покупки, обіди, вечери).

5) спортивно-оздоровча сфера спілкування (реклама оздоровчих центрів, спортивних комплексів; афіші про масові спортивні заходи; рекламні проспекти різних лікувальних заходів і засобів).

б) сімейно-побутова сфера спілкування (листи, листівки, запрошення; візитні картки; бланки вітальних листівок у зв'язку з різними святами (народження, весілля, ювілей). Формування соціокультурної компетентності на основі лексики соціокультурного змісту на заняттях іноземної мови має відбуватись за певним алгоритмом, який ураховує мету навчання на кожному з етапів та передбачає виконання певних мовних і мовленнєвих вправ.

Для досягнення мети навчання вчитель повинен знайти ефективні форми та принципи організації навчального процесу і вміло застосовувати їх на заняттях іноземної мови. Їхній вибір зумовлений концептуальним підходом до навчання іноземних мов у ЗЗСО. Таким методичним стандартом, як уже зазначалось, є комунікативно орієнтований підхід. Важливими положеннями цього підходу є взаємодія та співробітництво учнів у процесі вивчення іноземної мови. Базуючись на засадах цього підходу, перевага надається інтерактивним методам навчання, які зумовлюють вибір відповідних організаційних форм (Ніколаєнко, 2010).

Виходячи з досліджень сучасних науковців, розвиток соціокультурної компетентності учнів – головне завдання вчителя в сучасній школі. Учня необхідно «ввести в світ» іншої мови, культури, духовних надбань свого та інших народів.

Використання автентичних матеріалів на уроці іноземної мови може, як мотивувати учнів, так і демотивувати їх. Матеріали повинні бути класифіковані в залежності від поставленої мети заняття. Оскільки деякі з них придатні для навчання читання або аудіювання (формування рецептивних навичок), а інші є більш ефективними для навчання говорінню або письму (формуванню продуктивних навичок). Деякі з них підходять для навчання та розвитку граматичних структур або лексики.

Л. ван Ліер (1996) виділив три типи автентичності: автентичність матеріалів, прагматична автентичність (автентичність контексту, комунікативної мети, мовної взаємодії), особистісна автентичність. На думку автора, при роботі з текстами важливим є збереження їх інформативності, використання стійких виразів та кліше.

Дж. Гебхард (1996) класифікує автентичні матеріали наступним чином: автентичні аудіовізуальні, візуальні та друковані. Згідно з науковцем при виборі автентичних текстів необхідно враховувати наступні критерії: а) релевантність навчальному плану потребам учнів, б) інтерес до теми/предмета (зацікавлення учнів), в) культурна доречність (релігійна, соціальна, політична); г) лінгвістичні вимоги (володіння мовою); д) когнітивні вимоги (вік і знання); є) можливість використання.

І. Коломійчук зазначає, що робота з автентичними текстами має своєрідну специфіку та включає декілька етапів: ідентифікація змісту тексту (визначення композиції, виявлення сутності змісту, критичне сприйняття, виділення головного і другорядного); аналіз та осмислення змісту тексту (створення асоціативного ряду, інтерпретація та узагальнення); робота над змістом тексту (використання методів компресії, реорганізації, відбору потрібної інформації) (Веклич, 2012).

На думку К. Воллес (2004), автентичні тексти визначаються як тексти з реального життя, написані для інших, ніж педагогічні, цілей. Таким чином, вони написані для носіїв мови і містять «реальну» мову. Це матеріали, які були створені для виконання певної соціальної мети в мовній спільноті. На відміну від них, неавтентичні тексти спеціально розроблені для вивчення мови. Мова неавтентичних текстів є штучною та монотонною, орієнтованою на те, що має бути вивчено, і часто містить низку індикаторів несправжнього тексту, які включають в себе: ідеально побудовані речення, повні відповіді на запитання з певної граматичною структурою, повторення структур.

Одна з головних ідей використання автентичних матеріалів на заняттях полягає в тому, щоб «піддати» учня якомога більшому впливу реальної мови. Навіть якщо урок не є реальною ситуацією, автентичні матеріали займають у ньому дуже важливе місце. Існує думка, що якщо вирвати текст з його оригінального контексту, він втрачає свою автентичність.

Широке розмаїття різних типів текстів означає, що легше знайти те, що зацікавить учня і може навіть заохотити його до подальшого читання або читання для задоволення. Перевагою принесення на урок повного номера газети чи журналу, а не фотокопії статті, є те, що учні можуть самі обирати, що саме вони хочуть прочитати. Чим більше учень читає, тим кращим читачем він стає, не лише покращуючи свій мовний рівень, але й набуваючи впевненості в собі.

Одна з цілей автентичних матеріалів – допомогти учню відчувати ситуацію так само, як реагують носії мови. Учні, які живуть у мовному середовищі, що вивчається, за межами класу зустрічаються з різноманітними ситуаціями, в яких потрібні різні цілі/навички читання (Борецька, 2012, с. 12).

Висновки. Отже, основними перевагами використання автентичних матеріалів на заняттях є: позитивний вплив на мотивацію учнів; надання автентичної культурної інформації; знайомство учнів з реальною мовою; більш тісний зв'язок з потребами учнів; підтримка більш творчого підходу до викладання. Негативними аспектами автентичних матеріалів є те, що вони можуть бути надто культурно упередженими, часто для їхнього читання потрібне добре знання культурного фону. Найбільша проблема з автентичними матеріалами полягає в тому, що при неправильному виборі типу тексту, лексика може не відповідати потребам учня, а надмірна кількість структур може створювати труднощі. Це може мати протилежний ефект: замість того, щоб мотивувати учня, це може його демотивувати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігич, О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні. *Іноземні мови*. № 1, с. 19-30, 2012.
2. Борецька, Г.Е. Методика формування іншомовної компетентності у техніці читання. *Іноземні мови*. № 1, с. 3-8, 2012.
3. *Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладення, оцінювання*. Науковий редактор укр. видання С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 327 с.
4. Веклич, Ю.І. Використання автентичних текстів у процесі формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів початкової школи. *Вісник психології і педагогіки*. В.10, 2012. URL: <http://surl.li/miyur>
5. Гришкова, Р.О. *Формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей* [монографія]. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. 424 с.
6. Коломійчук, І.М. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. № 1 (13), с. 102–105, 2017.
7. Корнієнко, О. М. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування. *Англійська мова та література*. № 28, с. 9-12, 2008.
8. Ніколаєва, С. Ю., Бігич, О. Б., Бражник Н. О. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах* : [підручник] К. : Ленвіт, 2002. 328 с.
9. Ніколаєва, С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентності підходу. *Іноземні мови*. № 1, с. 10–17, 2010.
10. Ніколаєва, С. Ю. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах [колективна монографія]. Київ: Ленвіт, 2015. 444 с.
11. Подосиннікова, Г. І., Огієнко, Д. С. Методична характеристика англійських автентичних текстів періодичних он-лайн видань як матеріалу для формування компетентності у читанні учнів профільної школи. *Педагогічні науки*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. № 7, с. 191-207.
12. Funk, H. DLL 4. München: Klett-Langenscheidt, 2014, 184 p.
13. Gebhard, J. G. Teaching English as a Foreign or Second Language. Ann Arbor; Michigan: The University of Michigan Press, 1996. 280 p.
14. Lier L. van Interaction in the Language Curriculum. Awareness, autonomy and authenticity. Harlow: Longman, 1996, 248 p.
15. Wallace C. Critical Reading in Language Education. Oxford: Oxford University Press, 2004. 256 pp.

REFERENCES

1. Bighych, O. B. (2012) *Metodyka formuvannja inshomovnoji kompetentnosti v audijuvanni* [Methodology of formation of foreign language competence in listening]. Foreign Languages. № 1, p. 19-30. [in Ukrainian].
2. Borecjka, Gh.E. (2012) *Metodyka formuvannja inshomovnoji kompetentnosti u tekhnici chytannja* [Methodology of formation of foreign language competence in reading technique]. Foreign Languages. № 1, p. 3-8. [in Ukrainian].
3. *Zaghaljnojeuropejski rekomendaciji z movnoji osvity: vyvchennja, vykladennja, ocynjuvannja* (2003) [All-European recommendations on language education: study, teaching, evaluation]. Scientific editor Ukrainian. edition of S.Yu. Nikolaev. K.: Lenvit. 327 p. [in Ukrainian].
4. Veklych, Ju.I. (2012) *Vykorystannja avtentychnykh tekstiv u procesi formuvannja sociokulturnoji kompetenciji majbutnykh uchyteliv pochatkovoji shkoly* [The use of authentic texts in the process of forming the sociocultural competence of future primary school teachers]. Herald of psychology and pedagogy. № 10. URL: <http://surl.li/miyyr>. [in Ukrainian].
5. Ghyrshkova, R.O. (2007) *Formuvannja inshomovnoji sociokulturnoji kompetenciji studentiv nefilologichnykh specialnostej* [monograph]. [Formation of foreign language socio-cultural competence of students of non-philology majors] Mykolaiv: Publishing House of MSU. 424 p. [in Ukrainian].
6. Kolomijchuk, I.M.(2017) *Avtentychni materialy jak efektyvnyj zasib zabezpechennja sociokulturnogho sprjamuvannja procesu navchannja inozemnoji movy* [Authentic materials as an effective means of ensuring the socio-cultural direction of the foreign language learning process]. Bulletin of Alfred Nobel University. Series «Pedagogy and Psychology». Pedagogical sciences. No. 1 (13), p. 102–105. [in Ukrainian].
7. Kornijenko, O. M. (2008) *Suchasni pedagogichni tekhnologiji ta metodyka jikh zastosuvannja* [Modern pedagogical technologies and methods of their application]. English language and literature. No. 28, p. 9-12. [in Ukrainian].
8. Nikolajeva, S. Ju., Bighych, O. B., Brazhnyk N. O. (2002) *Metodyka vykladannja inozemnykh mov u serednikh navchalnykh zakladakh* [pidruchnyk] [Methods of teaching foreign languages in secondary schools]. K.: Lenvit, 2002. 328 p. [in Ukrainian].
9. Nikolajeva, S.Ju. (2010) *Cili navchannja inozemnykh mov v aspekti kompetentnosti pidkhodu* [Objectives of learning foreign languages in the aspect of competence approach]. Foreign languages. No. 1, p. 10–17. [in Ukrainian].
10. Nikolajeva, S. Ju. (2015) *Suchasni tekhnologiji navchannja inozemnykh mov i kultur u zaghaljnoosvitnikh i vyshhykh navchalnykh zakladakh* [kolektyvna monografija] [Modern technologies of teaching foreign languages and cultures in general and higher educational institutions]. Kyiv: Lenvit, 444 p. [in Ukrainian].
11. Podosynnikova, Gh. I., Oghijenko, D. S. (2020) *Metodychna kharakterystyka anghlomovnykh avtentychnykh tekstiv periodychnykh on-lajn vydanj jak materialu dlja formuvannja kompetentnosti u chytanni uchniv profilnoji shkoly* [Methodical characteristics of English-language authentic texts of periodical online publications as material for the formation of reading competence of students of specialized schools]. Pedagogical sciences. Sumy: A.S. Makarenko Publishing House of Sumy DPU, No. 7, p. 191-207. [in Ukrainian].
12. Funk, H. (2014) DLL 4. München: Klett-Langenscheidt, 184 p.
13. Gebhard, J. G. (1996) Teaching English as a Foreign or Second Language. Ann Arbor; Michigan: The University of Michigan Press, 280 p.
14. Lier L. van (1996) Interaction in the Language Curriculum. Awareness, autonomy and authenticity. Harlow: Longman, 248 p.
15. Wallace C. (2004) Critical Reading in Language Education. Oxford: Oxford University Press, 256 pp.